

ظهور «جاده ابریشم جدید» در نگاه آینده‌نگرانه

واکاوی جایگاه استراتژیک تنگه هرمز در نظم جهانی

نگاره تحلیلی - سیدعمران طباطبایی - تنگه هرمز یکی از حیاتی‌ترین نقاط استراتژیک در جغرافیای سیاسی و اقتصادی جهان است که به دلیل موقعیت منحصر به فردش، به عنوان «ششاهرگ انرژی جهان» شناخته می‌شود. اهمیت بنیادین این تنگه در این است که تنها راه خروجی برای نفت و گاز کشورهای حاشیه خلیج فارس به بازارهای جهانی است. هرگونه اختلال در تردد کشتی‌ها در این مسیر باریک، بلافاصله زنجیره تأمین انرژی در مقیاس جهانی را با اختلال مواجه کرده و می‌تواند منجر به جهش شدید قیمت نفت در بازارهای جهانی و در نتیجه ایجاد تورم و بی‌ثباتی اقتصادی در بسیاری از کشورهای دنیا شود. از منظر اقتصادی، حجم عظیمی از نفت خام و محصولات پتروشیمی هر روز از این مسیر عبور می‌کنند تا به پالایشگاه‌های آسیا، اروپا و آمریکا برسند. به دلیل نبود جایگزین‌های عملی و سریع برای این حجم از ترانزیت نفتی، کشورهای مصرف‌کننده انرژی در سراسر جهان، به‌ویژه کشورهای شرق آسیا مانند چین، ژاپن و هند، وابستگی شدیدی به امنیت و باز بودن این مسیر دارند. بنابراین، هرگونه تنش سیاسی یا نظامی در اطراف تنگه هرمز، نه تنها کشورهای منطقه، بلکه اقتصادهای دوردست را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد و باعث ایجاد نگرانی‌های امنیتی در سطح بین‌المللی می‌گردد.

از دیدگاه ژئوپلیتیک، تنگه هرمز به دلیل عرض کم و ساختار جغرافیایی‌اش، یک نقطه حساس برای کنترل و اعمال قدرت است. تسلط یا نفوذ بر این منطقه به معنای داشتن کلید یکی از مهم‌ترین مسیرهای تجاری جهان است. همین ویژگی باعث شده تا قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای همواره بر وضعیت امنیتی این تنگه نظارت داشته باشند و هرگونه تغییر در توازن قدرت در این ناحیه، واکنش‌های زنجیره‌ای در سیاست‌های خارجی کشورهای بزرگ برانگیزد.

علاوه بر نفت، تنگه هرمز برای تجارت کالاها و تبادلات تجاری غیرنفتی نیز اهمیت دارد. بنادر استراتژیک حاشیه این تنگه، مراکز توزیع و ترانزیت کالا برای کشورهای محاط در خشکی هستند. در واقع، تنگه هرمز تنها یک گذرگاه نفتی نیست، بلکه پیوندگاه میان بازارهای شرق و غرب است که هرگونه انسداد یا محدودیت در آن، مسیرهای جایگزین را به شدت تحت فشار قرار داده و هزینه‌های حمل و نقل و بیمه کشتیرانی را به طور چشم‌گیری افزایش می‌دهد.

اهمیت تنگه هرمز در این است که پیوند نزدیکی میان امنیت ملی کشورهای منطقه و ثبات اقتصادی جهان ایجاد کرده است. این منطقه به گونه‌ای است که کوچک‌ترین اتفاق در آن، می‌تواند اثرات پروانه‌ای داشته باشد و از یک بحران محلی به یک بحران جهانی تبدیل شود. به همین دلیل، حفظ آرامش و امنیت در این آبراه، نه تنها یک خواسته منطقه‌ای، بلکه یک ضرورت برای ثبات نظم اقتصادی و سیاسی جهان است. در بررسی عمیق‌تر، می‌توان به نقش تنگه هرمز به عنوان یک «ابزار فشار سیاسی» پرداخت. به دلیل وابستگی شدید اقتصاد جهانی به این گذرگاه، کنترل بر این منطقه یا تهدید به انسداد آن، به یکی از قدرتمندترین اهرم‌های بازدارندگی و مذاکراتی

«سرآمد» بررسی می‌کند؛

چالش برانگیزترین نقاط برای تفسیر مفاهیم «عبور بی‌گناه» و «حق تردد ترانزیتی» است. تداخل میان حاکمیت ملی کشورهای ساحلی و حقوق کشتیرانی بین‌المللی در این منطقه، باعث شده تا هرگونه تحرک نظامی یا ادعای حقوقی در این تنگه، به یک بحث حقوقی-سیاسی جهانی تبدیل شود. این موضوع نشان می‌دهد که تنگه هرمز تنها یک مسیر فیزیکی نیست، بلکه عرصه‌ای برای رقابت بر سر تعریف مفاهیم حاکمیت و آزادی در آب‌های بین‌المللی است. همچنین می‌توان به تأثیر این تنگه بر «امنیت غذایی» جهان اشاره کرد. اگرچه تمرکز اصلی بر نفت است، اما بخش بزرگی از کالاهای اساسی و مواد غذایی کشورهای منطقه (به‌ویژه کشورهای محاط در خشکی مانند عراق یا کشورهای حاشیه خلیج فارس) از طریق بنادر این منطقه وارد و خارج می‌شود. بنابراین، هرگونه اختلال در تنگه هرمز، فراتر از بحران سوخت، می‌تواند منجر به بحران‌های انسانی و کمبود مواد غذایی در برخی نقاط جهان شود و این امر، ابعاد انسانی و اخلاقی اهمیت این منطقه را برجسته می‌کند.

در یک نگاه آینده‌نگرانه، با ظهور مفاهیمی چون «جاده ابریشم جدید» و تغییر مسیرهای تجاری، تنگه هرمز می‌تواند به عنوان یک گره مرکزی در شبکه توزیع کالاهای شرق به غرب عمل کند. اگر زیرساخت‌های بندری و لجستیکی در اطراف این تنگه توسعه یابند، این منطقه از یک «گذرگاه ساده» به یک «مرکز مدیریت تجارت جهانی» تبدیل خواهد شد. در این حالت، اهمیت تنگه هرمز از جنبه صرفاً «انرژی» به جنبه «پایگاه لجستیکی» تغییر می‌کند و قدرت نفوذ در این منطقه، به معنای مدیریت جریان کالاهای مصرفی جهان خواهد بود. می‌توان گفت تنگه هرمز نمادی از «پیوستگی جهانی» است. این نقطه کوچک در مقیاس جغرافیایی، ثابت می‌کند که در دنیای مدرن، هیچ کشوری در جزیره‌ای تنها نیست و امنیت یک نقطه در خلیج فارس، مستقیماً با قیمت بنزین در یک شهر کوچک در اروپا یا نرخ تورم در یک کلان‌شهر آسیایی گره خورده است. این تنگه، تجسم عینی «وابستگی متقابل» است و یادآور این حقیقت که ثبات جهانی، نه در جدایی و تقابل، بلکه در پذیرش این ضرورت‌های مشترک و حفظ امنیت مسیرهای ارتباطی نهفته است.

در بررسی جامع‌تر، می‌توان به نقش تنگه هرمز در شکل دهی به «دکترین‌های نظامی» قدرت‌های بزرگ پرداخت. حضور دائم ناوگان‌های نظامی در نزدیکی این تنگه، نشان‌دهنده این است که استراتژی‌های دفاعی جهان، بخش بزرگی از معادلات خود را بر اساس این نقطه استوار کرده‌اند. برای ایالات متحده و متحدهانش، تضمین باز بودن این تنگه به معنای تضمین ثبات در بازارهای جهانی است و برای قدرت‌های منطقه‌ای، این تنگه

به مثابه یک «سپر دفاعی» و اهرمی برای تأمین امنیت ملی است. این تقابل میان «امنیت جهانی» و «امنیت ملی»، تنگه هرمز را به یکی از پیچیده‌ترین نقاط تلاقی سیاست‌های قدرت تبدیل کرده است.

همچنین، باید به تأثیرات «روانی و ادراکی» این منطقه در بازارهای مالی اشاره کرد. نکته جالب این است که حتی زمانی که هیچ اتفصاف فیزیکی در تنگه هرمز رخ نمی‌دهد، صرف «احتمال» وقوع یک تنش در این منطقه، منجر به نوسانات شدید در قیمت نفت و ایجاد پانیک در بازارهای بورس جهانی می‌شود. این یعنی تنگه هرمز در فضای مجازی و ذهنی تحلیل‌گران اقتصادی، جایگاهی فراتر از یک آبراه دارد؛ این منطقه به یک «شاخص ریسک جهانی» تبدیل شده است که هرگونه خبر کوچک از آن، می‌تواند تصمیمات سرمایه‌گذاری میلیاردی دلاری را در سراسر جهان تغییر دهد.

از سوی دیگر، می‌توان به ابعاد زیست‌محیطی و اکولوژیک این منطقه پرداخت. شدت تردد کشتی‌های عظیم نفتی و تجاری، ریسک حوادث زیست‌محیطی مانند نشت نفت را افزایش می‌دهد. با توجه به بسته بودن خلیج فارس و محدود بودن خروجی آن از طریق تنگه هرمز، هرگونه فاجعه زیست‌محیطی در این ناحیه، نه تنها باعث خسارات اقتصادی، بلکه منجر به تخریب غیرقابل جبران اکوسیستم‌های دریایی منطقه می‌شود. این امر، اهمیت مدیریت مسئولانه و همکاری‌های بین‌المللی در زمینه ایمنی کشتیرانی را بیش از پیش برجسته می‌کند. در یک تحلیل ساختاری، تنگه هرمز مارا با این حقیقت مواجه می‌کند که «جغرافیا» هنوز هم در دنیای دیجیتال و فضای مجازی، نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. در عصری که اطلاعات در کسری از ثانیه جابه‌جا می‌شوند، جهان همچنان به یک مسیر فیزیکی باریک وابسته است تا بتواند موتورهای صنعتی خود را بچرخاند. این تضاد میان «سرعت دیجیتال» و «کندی جابه‌جایی فیزیکی نفت»، یکی از پارادوکس‌های عصر مدرن است که تنگه هرمز نماد عینی آن است.

در نهایت، می‌توان گفت که تنگه هرمز در واقع «نبض پتنده تمدن مادی» است. تا زمانی که جهان بر پایه سوخت‌های فسیلی یا حتی در دوران گذار به انرژی‌های جدید باشد، این نقطه جغرافیایی، مرز میان آرامش و آشوب اقتصادی خواهد بود. اهمیت این تنگه، فراتر از نفت و سیاست، در این است که به ما می‌آموزد چگونه یک نقطه کوچک می‌تواند سرنوشت میلیاردها انسان را تحت تأثیر قرار دهد و چگونه توازن قدرت در یک منطقه محدود، می‌تواند بر کل نظم جهانی سایه افکند. تنگه هرمز، یادآور این است که در زنجیره تأمین جهانی، ضعیف‌ترین یا حساس‌ترین حلقه، تعیین‌کننده هر زنجیره است.

مقام مسئول در استانداری مازندران به سرآمد خبر داد:

ثبت ورود ۱۷ میلیون نفر به سواحل استان مازندران

مدیر اداره کل دفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری مازندران، گفت: بر اساس آخرین آمار اخذ شده از تاریخ یازدهم خرداد ماه تا امروز ۳۱ تیر ماه در مجموع ۱۷ میلیون نفر به نوار ساحلی استان مازندران وارد شده اند.

روح الله صادقی کل افشسانی در گفت و گو با اقتصاد سرآمد با اشاره به شروع موج سفرهای تابستان به استان مازندران از ثبت ورود ۱۷ میلیون نفر به نوار ساحلی استان مازندران از تاریخ یازدهم خرداد ماه تا امروز ۳۱ تیر ماه خبر داد.مدیر اداره کل دفتر

امور اجتماعی و فرهنگی استانداری مازندران، بیان داشت: از این تعداد گردشگر ورودی به استان مازندران، ۴ میلیون و ۳۰۰ شب اقامت در ایام تشییع رهبر شهید به ثبت رسیده است.وی یادآور شد: بر اساس آمار اخذ شده هر ساله بیشترین میزان گردشگران ورودی در میان شهرستان های ساحلی به بابلسر، محمودآباد و نوشهر سفر می کنند، لذا توسعه زیرساختهای گردشگری در این شهرستان ها به طور مداوم در حال ایجاد است. وی با اشاره به اینکه هم اکنون ۷۰درصد ظرفیت مکان های اقامتی استان مازندران اشغال شده اند، اظهار داشت: تمام اماکن اقامتی استان اعم از هتل، هتل آپارتمان، اقامتگاه های بوم گردی و خانه های استیجاری برای ارائه خدمات به گردشگران ورودی آماده سازی شده اند.این مقام مسئول در استانداری مازندران به برگزاری جلسات مستمر و منظم ستاد خدمات سفر استان به ریاست استاندار و حضور نمایندگان ۹ کمیته فعال در این ستاد اشاره و تصریح کرد: تمام دستگاه های دولتی فعال در استان مازندران در تلاش هستند تا بهترین خدمات به گردشگران در تمام بخش ها صورت گیرد.صادقی گلفشانی در ادامه گفته های خود به ارائه خدمات ایمن شنا در طول نوار ساحلی با مدیریت استانداری و همکاری فرمانداران شهرستان های ساحلی اشاره کرد و گفت: به همین منظور طرح های سالم سازی شنا در شهرستان های ساحلی با مجوز استانداری و مدیریت بخش خصوصی فعال شده اند.وی همچنین به استقرار هزار و ۴۰۰ نفر ناجی غریق در ۶۲۴ نقطه حادثه خیز در طول نوار ساحلی استان اشاره کرد و گفت: این ناچیان خدمات احتمالی امداد و نجات را در طول تابستان به عهده خواهند داشت واز ورود گردشگران به مناطق خطرآفرین در آبهای ساحلی دریای خزر جهت شنا، جلوگیری می کنند.مدیر اداره کل دفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری مازندران، تأکید کرد: البته در کنار حضور ناچیان غریق و ارائه تذکر از سوی آنها لازم است بر افزایش فرهنگ سازی عمومی نسبت به عدم شنا در خارج طرح های شنای در نظر گرفته شده، اقدامات موثرتر و در بیشتر صورت گیرد.این مقام مسئول در استانداری مازندران در خاتمه گفته های خود به وجود ۴۷۰ کیلومتر نوار ساحلی در استان مازندران اشاره کرد و گفت: تمام شهرستان های ساحلی با مدیریت فرمانداران نسبت به ارائه خدمات به گردشگران در تلاش هستند.

پنج‌شنبه - مرداد۱۴۰۵ - سال دوازدهم - شماره ۲۵۴۲

دریاپایه

بنادر

مهرداد محمدی دوست در گفت و گو با سرآمد:

اتمام ذخیره سازی مزارع میگو در بوشهر
مدیر کل دفتر امور میگو و آبزیان آب شور سازمان شیلات ایران، سطح زیر کشت میگوی استان بوشهر را در سال جاری ۳هزار و ۱هکتار اعلام کرد و گفت: میزان ذخیره سازی در این میزان از اراضی زیر کشت رفته یک میلیارد و ۸۸۸میلیون و ۵۰۰ هزار قطعه برآورد شده است.

مهرداد محمدی دوست در گفت و گو با اقتصاد سرآمد با اشاره به اتمام ذخیره سازی میگو در مزارع میگوی استان بوشهر، اظهار داشت: امسال ۶۰ هزار و ۳۰۰قطعه مولد میگو و یک میلیارد و ۹۵۹ میلیون قطعه بچه میگو در ۲۰ واحد مرکز تکثیر فعال در استان بوشهر تولید شده است.

مدیر کل دفتر امور میگو و آبزیان آب شور سازمان شیلات ایران، بیان داشت: بر اساس آخرین آمار اخذ شده در مجموع ۲۷۲ مزرعه پرورش میگو در سال ۱۴۰۵ در اراضی ساحلی استان بوشهر فعال هستند.

این مقام مسئول در استان بوشهر، سطح زیر کشت میگوی استان بوشهر را در سال جاری ۳هزار و ۱ هکتار اعلام کرد و گفت: میزان ذخیره سازی در این میزان از اراضی زیر کشت رفته یک میلیارد و ۸۸۸ میلیون و ۵۰۰ هزار قطعه برآورد شده است.

وی در ادامه گفته های خود خاطر نشان ساخت: کشت میگوی بوشهر در شرایطی انجام می شود که با این وجود فعالیت مستمر و تلاش پرورش دهندگان، قابل تقدیر است.محمدی دوست با اشاره به اینکه استان بوشهر در سال گذشته، صدرنشین تولید میگوی پرورشی کشور بوده است از رشد ۷۹ درصدی تولید میگوی این استان خبر داد و گفت: مجموع برداشت نهایی میگو در مزارع استان بوشهر طی سال ۱۴۰۴، ۳۰، ۴۶۰ هزار و ۴۶۰ اعلام شده است. وی خاطر نشان ساخت: این رشد چشمگیر در تولید میگوی استان بوشهر طی سال گذشته در حالی است که سال ۱۴۰۳، میزان برداشت میگوی بوشهر با کاهش ۱۸ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ماقبل آن، ۱۷ هزار و ۵۸ تن اعلام شده بود.

مدیر کل دفتر امور میگو و آبزیان آب شور سازمان شیلات ایران، ابراز امیدواری کرد: امسال با کنترل بیماری ها، شاهد تولید قابل توجه میگوی پرورشی در اراضی زیر کشت استان بوشهر و به دنبال آن توسعه اقتصادی منطقه باشیم

احمدی زاده: فعالیت قایق های گردشگری به ۲ مایل ساحلی محدود است

معاون دریایی و بندری بندر شهید باهنر و شرق هرمزگان از اجرای محدودیت تردد قایق ها خبر داد و گفت: فعالیت قایق های گردشگری تنها تا شعاع دو مایل دریایی از ساحل مجاز است.

به گزارش اقتصادسرآمد، محمد احمدی زاده با اشاره به وضعیت تردهای دریایی و امنیت دریا در هرمزگان، اظهار کرد: با توجه به شرایط کنونی استان از مردم درخواست می‌کنیم از تردهای غیرضروری با قایق ها خودداری کرده و تنها از مبادی رسمی و مجاز استفاده کنند. مبادی ای که سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان متولی در آن حضور دارد.

وی افزود: در بندرعباس بندر شهید حقانی مسیر رسمی تردد به جزایر قشم و هرمز است که در صورت مساعد بودن شرایط جوی و با رعایت پروتکل های ابلاغی همه روزه از ساعت ۶ صبح تا ۲۳ فعال است.معاون دریایی و بندری بندر شهید باهنر و شرق هرمزگان، ادامه داد: در برخی روزها با توجه به شرایط ساعت فعالیت بندر تا غروب خواهد بود و تمامی تغییرات از طریق کانال های رسمی بندر اطلاع رسانی می شود تا مسافران بتوانند سفر ایمنی داشته باشند.احمدی زاده با بیان اینکه در جزیره هرمز بندر شهیده فاطمه نیک و در جزیره قشم بندر شهید ذاکری تنها مبادی رسمی تردد هستند، تأکید کرد: مردم در این ایام به هیچ عنوان از شناورهای غیرمجاز استفاده نکنند. تعطیلی احتمالی بنادر نیز به دلیل شرایط نامساعد جوی یا شرایط جنگی منطقه انجام می‌شود.وی، خاطر نشان کرد: در صورت وقوع هرگونه حادثه یا مشاهده موردی در دریا شهروندان می‌توانند با شماره ۱۵۵۰ مرکز جست‌وجو و نجات دریایی هرمزگان تماس بگیرند تا اقدامات لازم در سریع ترین زمان انجام شود.احمدی زاده همچنین، گفت: قایق های گردشگری تنها مجاز هستند تا شعاع دو مایل دریایی از ساحل فعالیت کنند و امکان تردد با قایق به جزایر وجود ندارد. در نزدیک ترین جزیره به بندرعباس جزیره هرمز است که حدود ۹.۶ مایل دریایی معادل نزدیک به ۱۸ کیلومتر با ساحل فاصله دارد.